

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2024

ՀՈՒՆԻՍ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 4

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար:

Ուշադիր եղի՛ր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում միևնույն տառը:

- 1) մեղմ-րեն, մեղմ-րոր, միջ-րեական, հանր-գուտ
- 2) շա-անակագույն, զի-զա-ածն, դրասան-, անհար-ի
- 3) ատաղ-ագործ, ան-կություն, խուր-, վերամբար-
- 4) կմա-ք, ու-տատեղի, թու-թ, հա-ճապակի

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի (կապակցությունների) բաղադրիչներն են գրվում անջատ:

- 1) ամեն(մի), Սանկտ(Պետերբուրգ), ծայրից(ծայր)
- 2) վառ(դեղին), դեմ(հանդիման), հինգ(ճյուղանի)
- 3) ի(զեն), ըստ(եության), վեց(հարյուրամյա)
- 4) դուռ(դռան), կաս(կարմիր), (առ)այն

3 Ո՞ր շարքի բոլոր բաղադրյալ հատուկ անուններում է բաղադրիչներից միայն մեկը գրվում մեծատառով:

- 1) ՊԱՐՄԻՅ ԾՈՅ, ՏՐԴԱՏ ԵՐՐՈՐԳ, ՀՅՈՒՄԻՍԱՏԼԱՆՏՅԱՆ ԴԱՇԻՆՔ
- 2) ԲԵՐՄՈՒԴՅԱՆ ԵՌԱՆԿՅՈՒՆԻ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՎՐՈՍ, ՀՈՌԴՈՍԻ ԿՈԹՈՂ
- 3) ՀԱՂԹԱՆԱԿԻ ԿԱՄՈՒՐՋ, ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ, ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ՍԵՇ ՊԱՏԵՐԱԶՄ
- 4) ՀԱԿՈԲ ՄԵՂԱՊԱՐՏ, ՊՈՂՈՍ ԱՌԱՔՅԱԼ, ՔԵՈՓՄԻ ԲՈՒՐԳ

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հնչյունափոխություն կա:

- 1) քրմապետ, օժտվածություն, ամրոց, ապավինում
- 2) ավշանյութ, մրցել, եղջերվամիս, դեռափթիթ
- 3) հեռավար, թրջել, շիրմաքար, պղծել
- 4) երկվություն, մատենագիր, սպառազեն, լցոնել

5 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում (բառածներում) է գաղտնավանկի չ-ն ճիշտ տեղադրված:

- 1) կն(ը)կատի, համ(ը)րանալ, չընկ(ը)րկել
- 2) դռ(ը)նբաց, տ(ը)րտմել, ձեռ(ը)նտու
- 3) քն(ը)նվել, կ(ը)նճռոտ, խճ(ը)ճվել
- 4) կ(ը)րկնել, հանգց(ը)նել, խառ(ը)նվածք

6 Չախ շարքի բառերից յուրաքանչյուրը հոմանիշ է աջ շարքի բառերից մեկին: Լուծման տարբերակներից ո՞րն է ճիշտ:

ա. բանասարկություն
բ. խաթարում
գ. հիշաչարություն
դ. խանդաղատանք
ե. տարակուսանք

1. գորով
2. քինախնդրություն
3. զրպարտանք
4. աղավաղում
5. երկբայություն

- 1) ա-2, բ-1, գ-4, դ-3, ե-5
- 2) ա-3, բ-4, գ-5, դ-2, ե-1
- 3) ա-2, բ-1, գ-5, դ-3, ե-1
- 4) ա-3, բ-4, գ-2, դ-1, ե-5

7 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են բարդածանցավոր:

- 1) բնօրրան, լռակյաց, շրջանագիծ
- 2) վճարունակ, տարկետում, միջնորմ
- 3) պարփակել, հետաքննիչ, խոսքարվեստ
- 4) անհեռատես, ակնածանք, մեղմահնչյուն

8 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում կա միևնույն ածանցը:

- 1) ձգան, կայան, կծան, շարան
- 2) քարոտ, արոտ, յուղոտ, խավոտ
- 3) մարմնեղ, բյուրեղ, լուսեղ, հոնեղ
- 4) գողոն, գործոն, թափոն, քանոն

9 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում ինքնուրույն գործածություն չունեցող արմատ կա:

- 1) սիրատուն, անողջախոհ, հիանալի
- 2) չունևոր, լուսաշող, քաջագն
- 3) մարդատյաց, հեղաշրջում, խցիկ
- 4) կառապան, ցնծագին, խոսափող

10 Ո՞ր տարբերակում հականիշներից կազմված բառազույգ կա:

- 1) պղտոր-ականակիր, հաստատել-հերկել
- 2) կարծր-ողորկ, թոթովել-վանել
- 3) ունևոր-գերծ, անբասիր-արատավոր
- 4) ճշմարիտ-թույր, հեզ-աշխատասեր

11 Ո՞ր նախադասության մեջ կրկնադիր շաղկապ կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Չի հասկանա ձեր հոգին և ծույլ և օտար Տաճար է մեր երկիրը սուրբ է ամեն քար:
- 2) Ծով կար նրա մտքում և այդ ծովը ափ էր շպրտում մերթ սև թավիշե գլխարկով մի գլուխ մագերը կարճ կտրած մերթ երկարագետ մի կնոջ թիկունքին երկար ծամեր:
- 3) Կարծում էր կգրի մի կարճ պատմվածք կամ մի ակնարկ կամ էլ որոշ ժամանակով գրելը կհետաձգի մինչև բավարար նյութ կհավաքվի ավելի ծավալուն գործի համար:
- 4) Ինձ պատմել են որ այնտեղ էլ ոչ մի չարիս չի պտտվում ոչ մի կուժ չի շինվում:

12 Ո՞ր նախադասության մեջ գոյականաբար գործածված ածական կա:

- 1) Կակաչի կարմիր թևին Սի կարմիր գատիկ է նստել, Կակաչի սև սրտի մեջ Սև գավթիչ բողբոջ է նստել:
- 2) Խուլ գյուղեր կային անտառների խորքում, բարձր-բարձր լեռների լանջերին և չափազանց խոր ձորերում:
- 3) Հանդիպելիս թող մոռանան Ամեն տեսակ ցավ ու մորմոք Ինձ պես այրվածն ու քեզ նման Տառապածը:
- 4) Աղբյուրները հնչում են ու անց կենում, Ծարավները տենչում են ու անց կենում:

13 Ո՞ր նախադասության մեջ և՛ չեզոք, և՛ ներգործական սեռի բայեր կան:

- 1) Հագրոն առավ իր կնոջն ու աղջկան, անցավ լեռից լեռ, քարանձավից քարանձավ:
- 2) Նա հանեց ծիրանի փողը, որով նվագել էր կապույտ լեռների երգը:
- 3) Եղան բռնություններ, թշնամին ձորերով բարձրացավ մինչև նրանց խեղճ խրճիթները:
- 4) Անձրևաջուրը ծառերի չոր ճյուղերը տարել էր, հասցրել մինչև գետի բերանը:

14 Ո՞ր նախադասության մեջ մակբայ կա:

- 1) Նա վեր կացավ, մոտեցավ չարխին, և ոտքերն սկսեցին շարժվել համաչափ ռիթմով, ինչպես տարիներ առաջ:
- 2) Այդ օրերին գյուղը կրկին ստացավ մի զամբիկ՝ տեղական ձիերից բարձր:
- 3) Կապույտ երկնքում՝ արևի կողքին, շողում են սավառնակի թևերն ու մարմինը:
- 4) Մեղվանոցի մոտով՝ ձորի ճանապարհով, դեպի գետն իջան գյուղ եկած հովեկները:

15 Ո՞ր նախադասության մեջ պակասավոր բայ չկա:

- 1) Ես չգիտեմ՝ ուր են տանում հեռավոր Ուղիների ժապավեններն անհամար:
- 2) Ես չեմ երգելու այժմ շառաչուն Գալիքի մասին, որ գալու է դեռ:
- 3) Ո՞ր աշխարհում ունեն շատ բան՝ Միտք եմ անում՝ է՞ս, թե՞ էն:
- 4) Երբ նայում է, որ ափերին ես չկամ, Մոլորվում է Լորագետը ու գնում:

16 Ո՞ր նախադասության մեջ բաղադրյալ ստորոգյալ կա:

- 1) Գիտեր, որ իրեն օրեր շարունակ տանել-բերելու են:
- 2) Անվիատ թող լինի ոգիդ, և կարոտդ թող լինի աննինջ:
- 3) Նա արդեն ձեռք էր բերել օլիմպիադային մասնակցելու իրավունք:
- 4) Ընկերոջը տուն գնալիս էր հանդիպել:

17 Պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից ո՞րն է սխալ փոխակերպված բարդի:

- 1) *Գույնը զցած պահակը վագում էր շինության պարսպի երկայնքով՝ քիչ առաջ փախած ավազակին բռնելու հույսով:*
Պահակը, որ գույնը զցել էր, վագում էր շինության պարսպի երկայնքով՝ քիչ առաջ փախած ավազակին բռնելու հույսով:
- 2) *Չնայած մերձավորների հետ համաձայն չլինելուն՝ նա փոխզիջման ուղիներ էր որոնում:*
Թեպետ մերձավորների հետ համաձայն չէր, նա փոխզիջման ուղիներ էր որոնում:
- 3) *Երկու շաբաթ շարունակ պահարանը տակնուվրա անելու արդյունքում գտածո ընդամենը այս հին նամա՞կն էր:*
Այն, ինչ երկու շաբաթ շարունակ պահարանը տակնուվրա անելու արդյունքում գտել էիր, ընդամենը այս հին նամա՞կն էր:
- 4) *Պատվիրակների՝ արքայական վրանների հասնելուն պես հնչեցին հակառակորդի շեփորների բարձրագոչ ձայները:*
Հենց պատվիրակները հասան արքայական վրաններին, հնչեցին հակառակորդի շեփորների բարձրագոչ ձայները:

18 Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ *չկա*:

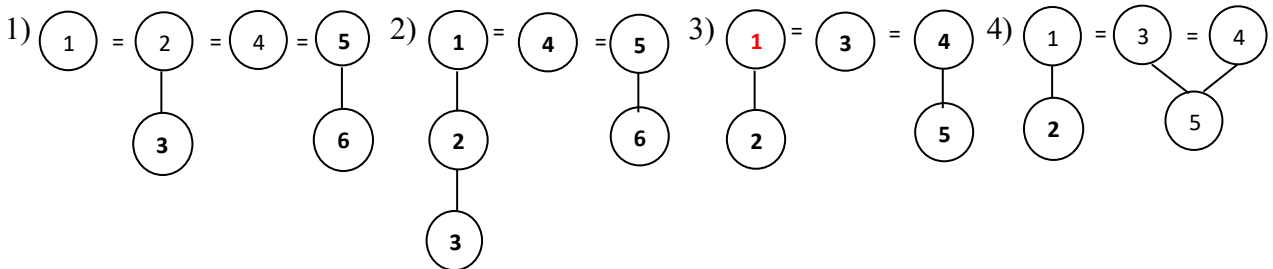
- 1) Այս գեղգեղանքը սիրավառ սրտի մի ամբողջ հեքիաթ էր՝ մի դյուխական հեքիաթ՝ ծաղիկների բույրով ներդաշնակված:
- 2) Նրա ձայնը՝ խրոխտ ու ահեղագոչ, անցավ որպես փոթորիկ այդ երկրի մի սահմանից մինչև մյուս սահմանները:
- 3) Ինչպես է հորս հանդիպել, երբ և որտեղ են ամուսնացել, չգիտեմ. չկան եկեղեցիներում պահպանվող պատկերասրահների մատյանները:
- 4) Ինչևէ, փաստն այն էր, որ պայթյունը միայն թեթևակի ցնցել էր շենքը՝ թողնելով այն անվնաս մնա, բայց դժոխային մեքենայի՝ սարսափ առաջացրած պայթյունից հրդեհ էր բռնկվել:

19 Ո՞ր տարբերակում է ստորադաս նախադասությունը ստորոգելի:

- 1) Արդյոք ատելուց չէ՞, որ այսքան շատացել են դառնությունները:
- 2) Նրա միակ ցանկությունն էր, որ որդին բարձրագույն կրթություն ստանար:
- 3) Ե՞րբ էր, որ նա խոստացավ գալ, շուտ գալ:
- 4) Ով ամեն օր պայքարում է ստի դեմ, իմ իդեալը նա է:

20 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Նա իսկույն հանել է տալիս Կանդիդի ձեռնաշղթաները՝ ասելով, որ դա սխալմունք է, ապա ներողություն է խնդրում, իսկ հետո երկուսին էլ ուղարկում Վենետիկ, ուր նրանց թողնում է իր եղբոր մոտ:

21 Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Լուս Անջելեսում է գտնվում աշխարհի ամենաարտառոց հուշարձաններից մեկը՝ տարօրինակ մի աշտարակ, որի շինարարությունը տևել է 33 տարի:
2. Տիտանական աշխատանք պահանջող աշտարակը նա վեր էր խոյացրել մենակ՝ իր տան հետնաբակում ձևավորելով երեք հսկա գալարասյուներ և 6-ից ավելի կից շինություններ, որոնք փայլատակում էին գունավոր ապակու 70000-ից ավելի բեկորներով, փոքրիկ սալիկներով, ծովային խեցիկներով, խմորեղենի դանակներով ու ձիու պայտերով:
3. Սիմոն Ռոդիան՝ աշտարակի հանճարեղ հեղինակը, Իտալիայից ԱՄՆ գաղթած անգրագետ մի բանվոր էր՝ սևագործ աշխատանք կատարող:
4. Կառույցը, որ նույնիսկ նախագծեր ու գծագրեր չէր ունեցել, այսօր ունի պատմական հուշարձանի կարգավիճակ:

- 1) 1, 3, 2, 4
- 2) 4, 2, 1, 3
- 3) 4, 1, 3, 2
- 4) 1, 4, 2, 3

22 Ո՞ր նախադասության մեջ դերբայական դարձված չկա (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Ամեն անգամ նորանոր ալիքների հսկա դեզերի հանդիպելիս ինձ պատում էր սարսափը:
- 2) Նավը հետ էր ցատկում որպեսզի նորից դիմադրի զայրացած փոթորկված օվկիանոսին:
- 3) Երբեմն վայրագ ալիքները քամուց խիստ զազազած ուժգին թափով բարձրացնում էին նավը իրենց բաշերի վրա:
- 4) Դա տարերքների ցատկոտ հեզնանք էր թվում էր ծովը իր սրընթաց դեպի վեր ցատկող հորձանքներով թքում է երկնքի երեսին:

23 Նախադասության մեջ տեղադրման համար փակագծերում տրված բառերի ձևափոխության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

Ըստ երկրի ..... ' ասպետները ....., և արքայադուստրը .....սիրտը կտա .....

(1. հաղթանակել, 2. ինքը, 3. մենամարտել, 4. սովորություն)

- 1) սովորության, պիտի մենամարտեն, իր, հաղթանակողին
- 2) սովորության, պետք է մենամարտեն, իրեն, հաղթանակողին
- 3) սովորությամբ, պիտի մենամարտեն, իրեն, հաղթողին
- 4) սովորությամբ, պետք է մենամարտեն, իր, հաղթողին

24 Պատկերավորման-արտահայտչական ո՞ր միջոցը գործածված չէ:

*Իջավ սարյակը դաշտում. ծիլ էր կտուցին.
Շուրթիս վրա մի կանաչ տող էր թայրտում:
Կռուսց ագռավը ձորում. ձյուն էր կտուցին.
Սրտիս վրա մի ճերմակ տող էր թայրտում:*

- 1) մակդիր
- 2) հանգավորում
- 3) համեմատություն
- 4) փոխաբերություն

25 Ա. Շիրվանզադեի «Քառս» վեպի կերպարների մասին ո՞ր պնդումն է սխալ:

- 1) Հրդեհի տեսարանում Սմբատը փրկում է ոչ միայն իր երեխաների, այլև բանվորներից մի քանիսի կյանքը:
- 2) Միքայելը վեպի վերջում վերափոխվում է:
- 3) Անտոնինա Իվանովնան, շփվելով բանվորական միջավայրի հետ, փոխում է իր կարծիքը հայերի մասին:
- 4) Ինժեներ Սուլյանը սիրահետում էր թեթևամիտ Մարթային:

26 Ո՞ր ստեղծագործության ենթավերնագիրն է «Հագարամյակ մը մեզմե առաջ»:

- 1) «Հարճը» (Դ. Վարուժան)
- 2) «Հին աստվածներ» (Լ. Շանթ)
- 3) «Վերք Հայաստանի» (Խ. Աբովյան)
- 4) «Աբու-Լալա Մահարի» (Ա. Իսահակյան)

27 **Հ. Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանները» վեպի ո՞ր հերոսի խոսքն է.**

«Ես ինքզինքս չէի կարծեր այն չափ մեծ մարդ, որչափ որ կը կարծե այս խմբագիրն, բայց հարկավ ան ինձմե աղեկ գիտե իմ որչափ մեծ ըլլալս, վասնզի խմբագիր մ'է և ուսումնական է...»:

- 1) դերասանի
- 2) բանաստեղծի
- 3) Մանուկ աղայի
- 4) Աբիսողոմ աղայի

28 **Ո՞ր պնդումը Ե. Չարենցի «Դանթեական առասպել» պոեմի վերաբերյալ ճիշտ չէ:**

- 1) Պոեմը սկսվում է պատերազմ մեկնող երիտասարդ կամավորների ուրախ տրամադրությամբ:
- 2) Պոեմում կռվի որևէ դրվագ անմիջականորեն չի ներկայացվում:
- 3) Պոեմում բանաստեղծը նկարագրում է պատերազմի հետքերը Կարսից մինչև Վան ընկած ճանապարհին:
- 4) Պոեմի կենտրոնական դեմքը ինքը՝ զինվոր բանաստեղծն է:

29 **Ա. Բակունցի նշված պատմվածքներից որի՞ քոլոր հերոսներն են, որ հանդես չեն գալիս անձնանուններով:**

- 1) «Խոնարհ աղջիկը»
- 2) «Միրհավ»
- 3) «Ալպիական մանուշակ»
- 4) «Մթնածոր»

30 **Ինչո՞ւ էր Գ. Չոփրապի «Չարուղոն» նորավեպի համանուն հերոսը գողությամբ զբաղվում:**

- 1) սիրած աղջկա՝ Վասիլիկի քնահաճույքներին գոհացում տալու համար
- 2) դժվար փորձությունները հաղթահարելու իր բուռն ցանկությունը բավարարելու համար
- 3) համաքաղաքացիներից վրեժ լուծելու համար
- 4) ապրուստի միջոց հայթայթելու նպատակով

31 **Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ «Մասնա ծոեր» էպոսի («Մասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) վերաբերյալ:**

- 1) Մինչև Խանդութի հետ ամուսնանալը Դավիթը նշանվում է Չմշկիկ Սուլթանի հետ, ումից ծնված աղջիկն էլ հետագայում թունավոր նետով սպանում է հարազատ հորը:
- 2) Քանի որ Փոքր Սիերը չի կարողանում սպանել Չմշկիկ Սուլթանին և հոր վրեժը լուծել, այդ պատճառով փակվում է Ագռավաքարում:
- 3) Կրտսեր Մարա Մելիքի հայրը Մեծ Սիերն է:
- 4) «Մասնա ծոերը» բաղկացած է չորս ճյուղից, որոնցից յուրաքանչյուրը վերնագրված է տվյալ ճյուղի գլխավոր հերոսի անունով:

32 Պնդումներից ո՞րն է սխալ հայ ժողովրդական հին վիպական երգերի (վիպասանքի) վերաբերյալ:

- 1) Շնորհիվ Մովսես Խորենացու՝ մեզ են հասել ամբողջական տեսքով:
- 2) Հատկապես լայնորեն տարածված են եղել Գողթն գավառում:
- 3) Ասացողները դրանք երգախառն պատմել են փանդիոների նվագակցությամբ:
- 4) Նրանցում առկա են տեղեկություններ հայերի՝ հարևան ցեղերի հետ ունեցած հարաբերությունների մասին:

33 Ընդգծվածներից որո՞նք են վաղակատար ձևաբայ:

Ինքը երբևիցե ոչ ոքի հետ չէր 1. խոսել Աստծու և հավատի մասին, բայց այդ մարդիկ ուզում էին իրեն 2. սպանել՝ անհավատությունը պատրվակ դարձրած, և ինքը չէր էլ դիմադրում: Երբ մի կալանավոր կատաղի ոգևորությամբ նրա վրա էր 3. հարձակվել, նրա հոնքն էլ չէր 4. շարժվել: Բանտի պահակը բարեբախտաբար 5. կարողացել էր ժամանակին 6. կանգնել երկուսի միջև: Այլապես արյուն էր 7. քափվելու:

34 Ո՞ր բառերի բաց թողած տեղում չի գրվում յ:

1. ուխտադրու-ժ, 2. աղյուս-ակ, 3. բար-ացական, 4. Միքա-ել, 5. հաստաբու-ն,
6. գու-ժկան, 7. միմ-այն, 8. պո-են

35 Ո՞ր բառերն ունեն ընդհանուր արմատ:

1. համակարգել, 2. արգասավոր, 3. բարգավաճ, 4. արգելք, 5. անարգանք, 6. արգանակ,
7. հարգել, 8. մեծարգո

36 Ո՞ր նախադասություններում գոյական չկա:

1. Նա նկատեց, որ մեծ գրողի ասածները հիշում են բոլորը:
2. Մտածում էր՝ ուր գնա, ում դիմի այդ խնդրանքով:
3. Յուրաքանչյուր որ կարող է կասկածել, բայց երբեք չհերքել ուրիշներին:
4. Այսպիսով, փոքր առ փոքր ինձ հաջողվեց անցորդի ուշադրությունը գրավել:
5. Վաղուց ոչնչից չեմ դժգոհում, այլ համակերպվում եմ ամենքի հետ:

37 Ո՞ր նախադասություններում միջոցի անուղղակի խնդիր չկա:

1. Գառը մենության ու անհուսության մթին վիհերում Իմ թույլ սիրտը կամեցա քաղցր հուշով ամոքել:
2. Ուզեցի, որ դու պայծառ ու մաքուր լույսերով անշեջ Եվ խորհուրդներով դյութես վերստին սիրտս տարագիր:
3. Ու խավարն անհուն զգվանքով թեթև Ծավալվեց շուրջս ու փռվեց վրաս:
4. Ես չար հոսանքով մղված եմ հեռուն, Եվ անվերադարձ փակված է ուղին:
5. Սառն աչքերով եմ նայում ես հեռվում Մեռած օրերիս ցնորքին հիմա:

38 Ո՞ր թվերի տեղում բուք պիտի դրվի:

Տարօրինակ բան(1) արժիվը քաղաք մտավ նստեց Մլեհի դեմ դիմաց(2) որձաքարի վրա: Ումից է հալածվել որ թշնամուց(3) ոչ ոք չգիտեր: Մլեհը իմանալով(4) ինչքան երկար է ապրում արժիվն ու ինչքան շատ բան է հիշում(5) հասկացավ որ հզոր թռչունի թշնամին հիշողությունն է: Արժիվը թևածեց Հայոց լեռնաշխարհի կողմը ու ինքը հիշեց հեքիաթի տղային որ արծվի թևերին նստած(6) սավառնում է դեպի իր աշխարհի(7) մանկության լույսով ողողված ափը(8) արևոտ լուսավոր ջերմ:

39 Բառակապակցություններից քանի՞սն են գործածվում միայն դարձվածային իմաստով:

ճակատին ասել, սառույցը շարժվել, կրակ կտրել, թակարդն ընկնել, ջուրը գցել, օր ու արև չտալ, աչքը վախեցնել, գլուխ խոնարհել

40 Տրված բառերից քանիստ՞ում արմատի հնչյունափոխություն կա:

սնամեջ, պատմագիր, դիտանցք, կտցահարել, սիգախոտ, միջանցք, օրինապահ, դպրոց

41 Տրված գոյականներից քանի՞սն են ենթարկվում ներքին հոլովման:

բույր, խաչեղբայր, դերանուն, ուսուցում, գերություն, հենասյուն, ջրշուն, մանուկ

42 Նախադասություններից քանիստ՞ում հիմունքի կամ զիջման պարագա չկա:

- Հայրս, ըստ իր սովորության, չհամբուրեց ինձ:
- Այդ լռին ու ինքնամփոփ մարդը, չնայած թիկնեղ լինելուն, շատ փխրուն էր:
- Կյանքի դաժանությունը ստիպել էր նրան բռնել միակ որդու ձեռքը և հակառակ իր կամքին՝ գցել անհայտության ծովը:
- Հորս անապասելի սնանկությունը մեզ վերցրել էր թանկագին գորգերից և տարել հակառակ ուղղությամբ:
- Ես չունեի գոյության կռվի համար ոչ մի միջոց. գոհանում էի միայն իմ պատանի հասակով և պողպատյա առողջությամբ:

43 Նախադասություններից քանիստ՞ում շարադասության սխալ կա:

- Երբ մարդ այնպիսի պայմաններում է (ջրի տակ կամ թունավոր ծխով շրջապատված), որ օդ շնչել չի կարողանում, որոշ ժամանակ ստիպված է շունչը պահել. մարդու դեպքում շունչ պահելու ռեկորդը հավասար է 7 րոպե 1 վայրկյանի:
- Օրնիբուն գգոն է շարժական արտակարգ իրավիճակների նախարարության ճգնաժամային կառավարման կենտրոնը, որը արագ արձագանքման գործընթացի արդյունավետ կազմակերպիչն է մեր հանրապետությունում:
- Հանրապետության ղեղատնային ցանցերում վաճառքի են հանվել էլեկտրոնային արյան ճնշման չափիչ սարքեր:
- Առաջիկա Մոսկվայի դրամանիշների համաշխարհային մրցույթում կներկայացվեն նաև հայկական ցուցանմուշներ:
- Երվանդ Քոչարի Երևանի թանգարանի ցուցանմուշներից շատերը ժամանակակից եռաչափ նկարների նախանմուշներ կարող են համարվել:

44 Հատվածներից քանիսի՞նք դիմաց է ճիշտ նշված, թե որ հայերենով է այն:

- Եկին ու խապար բերին,
թե՛ ելեր քո եարն ու կու գայ: - *միջին հայերեն*
- Ես այգերով ու ցայգերով
Հաճախ մենակ կ'անրջեմ
Անհնարին, երկնագորով
Սեր մը, որուն տերը չեմ: - *արևմտահայերեն*
- Տեղ ոսկի տեղայր ի փեսայութեանն Արտաշիսի,
Տեղայր մարգարիտ ի հարսնութեանն Սաթենկան: - *գրաբար*
- Աչքն ծով ի ծով ծիծաղախիտ
Ծառալանայր յառաւօտուն: - *գրաբար*
- Գերության շղթան ինձ զգալի չէր,
Եվ ոչ բռնության անգութ ճանկերը.
Ձեզանից հետո ծանրացան նոքա,
Ո՛հ, անիծում եմ ես այն օրերը: - *արևելահայերեն*

45 Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Անորոշ, համակատար և ենթակայական դերբայները գործածվում են ինքնուրույն և *ես* օժանդակ բայի հետ դիմավոր ձևեր չեն կազմում:
2. Հարակատար դերբայը փոխանվանաբար գործածվելիս հանդես է գալիս գոյականին բնորոշ պաշտոններով:
3. Ձևաբայերով կազմվում են պարզ և բաղադրյալ դիմավոր ժամանակաձևեր:
4. Բոլոր կանոնավոր բայերի անկատար ձևաբայը ունի նույն վերջավորությունը:
5. Անորոշ դերբայով կարող է ձևավորվել բայական անդեմ նախադասություն:
6. Ձևաբայերով կազմվում են միայն սահմանական եղանակի ժամանակաձևեր:

Բ մակարդակ

46 Ո՞ր շարքում ուղղագրական սխալ *չկա*:

- 1) տարրալուծել, դաստիարակ, քողտիկ, սրախողխող
- 2) հայթայթել, հղբանալ, դշխուհի, գլուխկոնձի
- 3) տաքդեղ, հինավուրց, մտածածին, կերկերուն
- 4) լուսատուիկ, նախկին, ժպիրի, ոստրե

47 Ո՞ր տարբերակում է տառակապակցության թվային արժեքը ճիշտ նշված:

- 1) ՆԾ-460
- 2) Ռ-ՋՉ-1980
- 3) ՅՇԿ- 6560
- 4) ՎՅԳ-3330

48 Ո՞ր շարքում *ու* ձայնավորի հնչյունափոխություն ունեցող բառ *չկա*:

- 1) ըղձալի, ընդհանուր, ըմպել
- 2) ընդունայն, ընկեր, ընչացք
- 3) ընդամին, ընդեղեն, ընտրանի
- 4) ընչաքաղց, ընթերակա, ըմբռչխնել

49 Ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված բոլոր այն բառերի համարները, որոնք գործածված են փոխաբերական իմաստով:

*Ճամփան 1. ոլորուն դեռ իջնում էր վար՝
Դեպի դաշտերի 2 գիրկը, ուր չկար
3. Մարդկային աղմուկ ու երգ ու շառաչ,
Երազ էր կարծես՝ անապատ դարձած:
Ու լուռ էր այնպես: Վայրկյանն էր 4. հոսում:
Ու հին լռության 5. յարհրհճոսում
6. Սպասում էին դաշտ, հովիտ ու քար,
Կարծես թե մեկը 7. այցի պիտի գար:*

- 1) 1, 2, 4, 5
- 2) 2, 4, 5, 6
- 3) 2, 3, 5, 6, 7
- 4) 1, 3, 4, 6, 7

50 Ո՞ր նախադասության մեջ կապ *չկա*:

- 1) Խոսքերդ կարկաչող որպես նուրբ մի զգեստ Ստվերում են սրտիդ գաղտնիքներդ սիրուն:
- 2) Եթե զինվորների շողշողուն զենքերը չլինեին, հեռվից դիտողին կթվար, թե քարե դարի մարդիկ են հավաքվել սեղանի շուրջ:
- 3) Բրոնզաձույլ արձանի՝ բոլոր մարդկանց հետաքրքրող լուրը անմիջապես տարածվեց հելլենիստական աշխարհով մեկ՝ Հռոդոսի ավիերը ձգելով բյուրավոր ճամփորդների:
- 4) Բացված է արդեն մի ուրիշ երկիր, Ես այստեղ եմ, բայց ուրիշ եմ հիմա. Ոսկի հայացքով կախարդել է նա, Այլ սիրով լցրել հոգիս վշտակիր:

51 Ո՞ր նախադասության մեջ թվական կա:

- 1) Մեզ համարներ տվեցին ու խմբերի բաժանեցին. գույգ թվակիրները մի քանի քայլ առաջ եկան:
- 2) Տասնյակ ձիավորներից առանձնացավ դրոշակակիրը, որը հանեց գոտուց քարշ ընկած շեփորը և հնչեցրեց:
- 3) Երբ Ավետիքը դառնում է յոթ-ութ տարեկան, ծնողները նրան տալիս են սովորելու գյուղի ուսումնարանում:
- 4) Քսանավյա արքայազնը նստեց բազմոցին, և կրկին ջերմ արտասուքը սկսեց հեղելի նման թափվել նրա աչքերից:

52 Ո՞ր շարքի բառերից ոչ մեկի արմատին (արմատներից մեկին) չի կարող է միանալ *-ատ* վերջածանցը և նոր բառ կազմել (առանց երկրորդ ածանցի):

- 1) գանգամաշկ, կիսամյակ
- 2) կավածեփ, քնաթաթախ
- 3) նվազագույն, արևավառ
- 4) հոգեառ, ձյունափայլ

53 Ո՞ր շարքում համանուն *չունեցող* բառ կա:

- 1) անձուկ, ափ, թառ
- 2) խոզուկ, մարտ, կետ
- 3) հազար, հանդերձ, բազուկ
- 4) կուռ, գառ, աղոտ

54 Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են *ա* խոնարհման:

- 1) եկ, ծիծաղում եմ, գղջացել եք
- 2) խաղացող, խոսում է, զարգացած
- 3) բազմանում են, պակասած, ուրախացան
- 4) տվեց, զվարճացել ենք, շողացող

55 Ո՞ր նախադասության մեջ են ընդգծված բոլոր բառերը դերանուններ:

- 1) Իմ բաժին աշխարհն այս մեծ աշխարհում Կերգի շուտով երգն իք կարապի, Բան չի փոխելու, ինչքան տառապի Իմ բաժին աշխարհն այս մեծ աշխարհում:
- 2) Ամեն տարիք, ամեն պայման պիտի հերքեն. Ես ծնվել եմ երգի համար Ու մինչև մահ պիտի երգեն:
- 3) Էլ ինչո՞ւ նույն երկինքն է գլխիս վերև, ու ոտքիս տակ՝ նույն կածանը:
- 4) Ինձ թվում է, թե մի քանի անգամ Հերքել եմ արդեն Ես անդարձության օրենքն անողոք, Ապրել եմ այսպես և ապրում եմ դեռ:

56 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում *-ներ* վերջավորությամբ:

- 1) սպի, գործազուրկ, մարդասեր, աշխատավարձ
- 2) տեսակետ, օրացույց, շարասյուն, պատճեն
- 3) վիրաբույժ, կայսր, նախագահ, անտառահատ
- 4) երկնաքեր, սևամորթ, նետաձիգ, քարտաշ

57

Ո՞ր տարբերակում է անուղղակի խոսքը ճիշտ փոխակերպված:

- 1) *Հարուստի ժառանգներն ասացին, որ իրենք զիտեն, թե ինչպես վարվեն իրենց ունեցածի հետ. թող բոլորը գնան, իրենց հանգիստ թողնեն:*
- Մենք զիտենք, թե ինչպես վարվենք մեր ունեցածի հետ. բոլորդ գնացե՛ք, մեզ հանգի՛ստ թողե՛ք,- ասացին հարուստի ժառանգները:
- 2) *Տանտերն ինձ պատասխանեց, որ ես ինքս եմ կատակասերը. ինքը երեկ հավատաց իմ փուչ ծառայի խոսքերին, իսկ ես այսօր չեմ ուզում հավատալ իր խոսքերին, և բոլորս իրեն ծաղրում ենք:*
Տանտերն ինձ պատասխանեց.
-Դու ինքդ ես կատակասերը. ես երեկ հավատացի իմ փուչ ծառայի խոսքերին, իսկ դու այսօր չես ուզում հավատալ իմ խոսքերին, և բոլորդ ինձ ծաղրում եք:
- 3) *Պալատականն ասաց տիրակալին, որ քանի որ նա իրեն նվեր է ուզում տալ, թող նվիրի մի պարկ ոսկի, որ իր կյանքի մնացած մասը իր կնոջ ու իր երեխաների հետ ապրի առանց կարիքի և նրանցից ոչինչ չխնդրի:*
Պալատականն ասաց տիրակալին.
- Քանի որ դու ինձ նվեր ես ուզում տալ, նվիրի՛ր մի պարկ ոսկի, որ իմ կյանքի մնացած մասը կնոջս ու երեխաներիս հետ ապրեմ առանց կարիքի և նրանցից ոչինչ չխնդրեմ:
- 4) *Մայրն ասաց Արմենին, որ ինքը ոչինչ չի խնայել նրա ուսման համար, և ապա, փոքր-ինչ հուզված, ավելացրեց, որ ինքը միանգամայն վստահ է՝ նա հայտնի մարդ է դառնալու:*
Մայրն ասաց Արմենին և ապա, փոքր-ինչ հուզված, ավելացրեց.
- Ես ոչինչ չեմ խնայել քո ուսման համար, միանգամայն վստահ եմ՝ դու հայտնի մարդ ես դառնալու:

58

Ո՞ր նախադասության մեջ միջակետ չի կարող դրվել:

- 1) Ազնավուրյանների ընտանիքին օգնություն էր անհրաժեշտ ճզնաժամի հետևանքով նրանց փոքրիկ ռեստորանը փակվել էր և մնացել էին առանց եկամտի որևէ աղբյուրի:
- 2) Բանաստեղծությունները խմբավորեց ըստ շարքերի «Մթնշաղի անուրջներ» «Հսկումի գիշեր» «Ոսկի հեքիաթ» «Վերադարձ» և այլն:
- 3) Հայրս երկար ժամանակ ուզում էր շրջել Ադիս Աբեբայում չէ՞ որ դեռ պատանեկան տարիների երազանքն էր դա:
- 4) Կարմիր պառավ ձին սիրտ չէր անում գնալ դեպի քուռակը վախենում էր իր ոտնաձայնի մեջ կորցնի թշնամու թաքուն ձայները:

59

Տողերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

- ա. Կարծես թե սիրո քնքուշ խոսք ասաց նիրհող դաշտերին
- բ. Եվ ծաղիկները այդ սուրբ շշուկով իմ սիրտը լցրին
- գ. Ծաղիկների մեջ այդ անուրջ կույսի շշուկը մնաց
- դ. Արձակ դաշտերի ամայության մեջ նա մեղմ շշնջաց

- 1) ա, գ, դ, բ
- 2) դ, բ, գ, ա
- 3) բ, ա, դ, գ
- 4) դ, ա, գ, բ

60 Ո՞ր նախադասության մեջ ուղիղ խնդիր կա:

- 1) Այդ իրիկուն մենք հասկացանք, որ պապս քաղաք է տանելու նաև պոչը ծաղիկ երինջին, որը մեր բոլորի սիրելին էր:
- 2) Ախոռի սուր, անախորժ օդը դիպավ Կամսարյանի քթին, բայց այժմ արդեն ժամանակ չկար մտածելու:
- 3) Փառաշեն տան պատուհանները ողողված են արևի պայծառ շողերով, բայց մետաքսյա կանաչ վարագույրների պատճառով դրանք չեն թափանցում ննջարան:
- 4) Հետևյալ համարը պատկանում էր մի երիտասարդի. նա նվազեց և արժանացավ բուն ծափահարությունների:

61 Ո՞ր տարբերակում ցուցական հոդի գործածությունն չկա:

- 1) Վերջերս նրան քիչ էի հանդիպում. խուսափում էր ինձնից:
- 2) Կյանքն անցողիկ է, աշխարհս՝ ունայն:
- 3) Եվ ծվատված ձանձրությն ամենքիս մեջ Երագում է հիմա հնավաճառ միայն, և ամենքս ենք հիմա կիսով մենակ:
- 4) Օրերս Երևան է ժամանելու նշանավոր երաժիշտը:

62 Հ. Թումանյանի «Անուշ» պոեմի ո՞ր հերոսն է պոեմի դրվագներից մեկում նկարագրվում հետևյալ կերպ.

*Դեմքը ալլալված, քայլվածքը մոլոր.
Սարսափ է կաթում արնոտ աչքերից,
Եվ կերպարանքը փոխված է բոլոր:*

- 1) Մոսին
- 2) Անուշը
- 3) Սարոն
- 4) ծերունին

63 Ո՞րն է բարդ նախադասություն:

- 1) Նամակը տուն բերելով՝ մի քանի անգամ մանրագնին կարդացի՝ ամեն անգամ միտքս կենտրոնացնելով դասընկերներիցս որևիցե մեկի վրա:
- 2) Լռելյայն կարդում էի նրա նամակը, ու իմ՝ անքնությունից կարմրած աչքերից գլոր-գլոր թափվում էր արտասուքը:
- 3) Եվ ահա ես, ինձ համարելով ճակատագրի խորթ զավակ, գտա իմ բարձրագույն սիրտանքը՝ գիրքը:
- 4) Անձանոթը մոտ քառասուն տարեկան մի տղամարդ էր՝ կանաչ-դեղնագույն դեմքով, նոսր մազերով ու ցանցառ մորուքով:

64 Ո՞ր նախադասության մեջ դերբայով արտահայտված որոշիչ չկա:

- 1) Բանաստեղծը տեսավ, թե ինչպես է ժողովուրդը ողջունում մեծատունին գլուխ տալով:
- 2) Նա ոչինչ չասաց. պարզ էր, որ նա իմ հուզված ձայնի մեջ և գունատ դեմքի վրա զգաց ինչ-որ սպառնալիք:
- 3) Գյուղացի կինը շատ լավ էր տարբերում ուտելու սունկը թունավորից:
- 4) Զրուցակիցս բարի ու կամեցող մարդ թվաց ինձ:

65 Ո՞ր հատվածում դարձվածք կա:

- 1) Ուր էլ ոտք եմ դրել,
Ուր էլ թափառել եմ,
Ձեր հոգսերը, մարդիկ,
Ես ինձ հետ տարել եմ:
- 2) Հարցնեի հողից, ջրից, աստղերից,
Գտնեի կա՞ծանն ու դառնայի տուն:
- 3) Սարը սարից ամպ է խլում,
Ջուր է խմում ձորը ձորից:
- 4) Բայց մտքիս մեջ ու երգիս մեջ,
Ա՛խ, ես ուր էլ գնում,
Այն աշխարհից մի բեռ կանաչ
Սանկություն է մնում:

66 Ո՞ր տարբերակում է նախադասության ընդգծված անդամի պաշտոնը ճիշտ նշված:

- 1) Այժմանի պես մի աղջիկ անդադար խոսում է ու խոսում: *(ձևի պարագա)*
- 2) Երկնքում անուրջ աստղեր կվառես, Կլցնես հոգիս անուշ երագույլ: *(ներգործող անուղղակի խնդիր)*
- 3) Անռան մի օր՝ լճից վերադառնալիս, երկու հոգի ծեծել էին նրան: *(ժամանակի պարագա)*
- 4) Երբ կհոգնես, կգազազես աշխարհից, Դարձի՛ր ինձ մոտ, վերադարձի՛ր դու նորից: *(անջատման անուղղակի խնդիր)*

67 Ո՞ր հատվածներում անդեմ նախադասություն կա:

1. Այս ցուրտ երկրի անհայտում անհուն
Ընկնել և կորչել և ննջել հավետ:
2. Նորից անձրև՝, մշո՛ւշ, ա՛մպ,
Թախի՛ծ անհուն, տխրա՛նք հեզ:
3. Իմ խաղաղ երեկոն է հիմա՝
Մեղմալույս, և՛ տխուր, և՛ անուշ:
4. Արդյոք կժպտա՞ս, լուսեղե՛ն երագ:
5. Անուժ ցավի ցուրտ կապար...
Մահացողի տխուր կյանք.
Անմխիթա՛ր, անսպա՛ռ
Վհատության հեկեկանք...

68 Նախադասության անդամներից որո՞նց ձևաբանական վերլուծությունն է սխալ:

Մի վայրկյան թվում է, թե խորհրդավոր այս կերտվածքը իսկույններ լեզու է առնելու և ասելու, որ ինքը տեսել է հզոր փարավոններին, որոնք կառուցեցին վիթխարի բուրգերը:

1. **թվում է** – անկանոն բայ
2. **վայրկյան** – *վա* հոլովման գոյական
3. **կերտվածքը** – հարակատար դերբայ
4. **իսկույններ** – մակբայ
5. **որոնք** – հարաբերական դերանուն
6. **կառուցեցին** – պատճառական բայ

Երկրաշարժի ուժգնությունը չափում են էրզերով: Էրզի մեծությունը հուշում է դրա վտանգավորության չափը:

Մարդկությունը վաղուց է գլուխ կոտրում երկրաշարժը կանխագուշակող կամ գրանցող սարքեր ստեղծելու վրա: Մ.թ.ա. 132 թ. չինացի Չժան Խենը հնարել էր սեյսմոսկոպ՝ բաղկացած զանգից՝ ներսում կախված լեզվակով: Չանգի շրջագծի վրա կային անցքեր, որոնցից դուրս էին գալիս վիշապի գլուխներ. նրանց բերաններում մեկական գնդիկ կար: Հենց երկրաշարժ էր սկսվում, լեզվակը ճոճվում էր, հարվածում գնդիկներից մեկին, որն ընկնում էր ցածում՝ նստած մետաղյա գորտի բերանը: Գնդի հարվածից գորտը սուր ձայն էր հանում՝ ազդարարելով ստորգետնյա ցնցման մասին և ցույց տալով նրա ուղղությունը՝ ըստ նրա, թե որ վիշապի գնդիկն է ընկել: Նույն սարքի գնդիկները 1703 թ. ֆրանսիացի ֆիզիկոս Ժան Օտֆյոն փոխարինեց սնդիկով լի փոքր գուռերով: Մեկ դար անց սարքը համալրվեց իր ռեգիստրն ունեցող պտտվող թմբուկով, որը նշում էր երկրաշարժի տևողությունը: 1888 թվականից սկսեց կիրառվել տրոմոմետրը՝ ճոճանակ՝ ծայրին ասեղով, որը գծեր էր խազում մրոտած թղթին՝ ցույց տալով երկրաշարժի պատկերը: Նման սարքերի հետագա կատարելագործումը թույլ տվեց գրանցել անգամ 0.001 միլիմետրի տատանումները: Սակայն մինչև օրս մարդկությունը չի կարողանում կանխատեսել երկրաշարժի տեղը, ուժգնությունը և ուղղվածությունը այնպիսի ճշգրտությամբ, որ հնարավոր լինի էվակուացնել տվյալ վայրի բնակչությանը մինչև երկրաշարժի սկսվելը:

1. Ֆրանսիացի ֆիզիկոս Ժան Օտֆյոն արդի սեյսմոգրաֆի հեղինակն է, որը պտտվող թմբուկ և ասեղ է ներմուծել սարքի մեջ:
2. Երկրաշարժ գրանցող առաջին սեյսմոսկոպը կարողանում էր տեղեկություն տալ միայն ցնցման մասին՝ չորոշելով նրա որևէ այլ հատկանիշ:
3. Երկրաշարժային սարքը Ժան Օտֆյոն համալրեց մի այնպիսի դետալով, որը հնարավորություն տվեց գրանցելու երկրաշարժի պատկերը:
4. Ժամանակակից սեյսմիկ սարքերը երկրաշարժի ուժգնությունը չափում են միլիմետրերով:
5. Առայժմ չլուծված խնդիր է մնում երկրաշարժի կանխագուշակումը՝ մինչև դրա սկսվելը:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միայն է, Չգիտես* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Որոշիչը կարող է արտահայտվել բոլոր անկախ դերբայներով:
2. Հետադաս որոշիչը միշտ արտահայտվում է մեկից ավելի բառերով:
3. Որոշիչը կարող է արտահայտվել գոյականի ուղղական, բացառական, գործիական հոլովներով:
4. Որոշիչը կարող է արտահայտվել անձնական, ցուցական, որոշյալ, անորոշ դերանուններով:
5. Որոշիչը կարող է արտահայտվել թվականի բոլոր տեսակներով:
6. Որոշիչը կարող է հանդես գալ կապական կառույցով: